

[Løvig Simonsen]

ventionen er blevet strammet op og arbejdet intensiveret, har Østersøen det bestemt ikke godt. Det skyldes naturligvis dens særegne karakter – bl.a. med høje tærskler og dybe bunde – og strømforholdene og saltvandsindtaget igennem Kattegat, der igen er afhængige af de kraftige efterårsstorme fra vest, men først og fremmest vor egen forurening fra afledninger fra landbrug, industri og husholdninger til såvel vand som luft.

I 1986 kunne den daværende miljøminister på et spørgsmål om, hvad udsigterne for den biologiske tilstand er i Østersøen på kort og lang sigt, svare således:

»Sammenfattende kan derfor siges, at udsigterne for Østersøens biologiske tilstand på kort sigt fortsat er betænkelige, idet de enkelte lyspunkter, f.eks. reduktionen af DDT-forureningen, opvejes af de fortsatte forværringer bl.a. næringssaltsituationen og den ukendte virkning af mange af de stoffer, der stadig væk udledes til Østersøen.

På lang sigt kan udsigterne siges at være positive, såfremt Østersølandenes samarbejde til beskyttelse af Østersøen kan videreføres og styrkes endnu mere.«

Derfor skal debatten i dag munde ud i en styrkelse og videreførelse af dette arbejde igennem vedtagelse af en dagsorden, der styrker samarbejdet om beskyttelse af Østersøen, for situationen er jo den, at Østersøen i den mellemliggende periode ikke har fået det bedre. Lad mig blot henvise til rapporten til Nordisk Råds internationale konference om havforurening den 16.-18. oktober 1989, hvoraf det fremgår, at i næsten halvdelen af den egentlige Østersøbund er bunddyrene borte, at højt tungmetalinhold er målt i sedimenterne, at kloreret materiale fra papirfabrikkernes blegning af papiret spredes i et større og større område, og at dioxinindholdet i fisk og skaldyr er ud over det, der i længden er acceptabelt for mennesker, for slet ikke at tale om den stigende næringssaltforurening og dens følger. En større og mere effektiv indsats er påkrævet.

En sådan erkendelse ligger også bag nedsættelse af den særlige task forcegruppe, der blev resultatet af Ronnebymødet i Sverige den 2.-3. september 1990. I mødet deltog foruden repræsentanter for Østersøstaterne også Norge og Tjekkoslaviet. Nedsættelse af en sådan gruppe gør det naturligvis ikke alene, selv om man i

den højtideligt vedtagne deklaration understreger sin faste beslutning om at genskabe den økologiske balance i Østersøen og udarbejde programmer til reduktion af forureningen.

Det vigtige for mig at se er det kommissorium, der blev givet den førnævnte task forcegruppe og den tidsbegrænsning, der blev givet til færdiggørelse af dens arbejde. De nationale planer skal foreligge senest den 31. januar i år, og arbejdet skal være tilendebragt ved årets udgang, som ministeren har påpeget. Samtidig involverer man Den Nordiske Investeringsbank såvel som Den Europæiske Investeringsbank samt Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling og Verdensbanken, således at der også foreligger en finansieringsplan for de nødvendige tiltag.

Ikke mindst det sidste element er af overordentlig stor betydning, fordi det er nødvendigt med en samordning af de mange finansielle støttemuligheder, der er oprettet nationalt, bilateralt og multilateralt.

Det er derfor bydende nødvendigt, at samarbejdet forstærkes bl.a. ved, at regionerne inddrages i arbejdet, som jeg allerede har nævnt, og ligeledes ved, at man giver mulighed for en juridisk bindende aftale mellem de kontraherende parter, at en forureningsbekæmpelse, der bygger på forsigtighedsprincippet samt på anvendelse af en renere teknologi og affaldsreduktion, indarbejdes i Helsingforsdeklarationen, og som et appendiks – men desværre et nødvendigt appendiks – at man prøver at forhindre, at man deponerer radioaktivt affald under havbunden via landskakte, som også er nævnt.

Socialdemokratiet støtter således, at et udvidet samarbejde også omfatter regionerne, at der sker en stærkere koordinering af den økonomiske indsats, at forsigtighedsprincippet og anvendelse af renere teknologi og affaldsreduktion indarbejdes i Helsingforskonventionen, at beslutningerne gives mulighed for at gøre juridisk bindende, og at vi er imod deponering af radioaktivt affald under havbunden fra land.

Lad mig slutte med at tilføje, at såfremt vi ønsker at se Østersøområdet som et vækstområde i ordets bedste betydning, er der ingen tvivl om, at vi også må etablere et egentligt Østersøråd, hvor vi kan diskutere og enes om de muligheder og midler, vi har til at opnå fælles fordele